

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
14. JULIJ
1994

Letnik XLIX
Štev. 28 (2763)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

P. b. b.

**Zveza koroških partizanov,
PO Pliberk
in SPD „Edinost“ v Pliberku
vabita**

**ob 50. obletnici padle
Domnove čete na**

**XV. pohod
na Komelj
in spominsko svečanost
v nedeljo, 17. julija 1994**

Zbirno mesto je ob 9. uri pri Apovniku v Borovju št. 32 (Woroujach bei Bleiburg) ob cesti, ki iz Pliberka vodi proti državni meji Holmec. Krajša pešpot je gostilna Pistotnik na Komelju (ob 11. uri). Ob 13. uri bo pri spomeniku svečanost, nato družabno srečanje pri Štibarju. Pohod bo ob vsakem vremenu, za jedačo in pijačo je poskrbljeno.

Piknik Ziljanov

Lepo število članov društva „Dobrač“ na Brnci in „Zila“ na Ziljski Bistrici ter njihovih prijateljev se je v nedeljo popoldne zbralo na Zahomskih planjah ob Petrovi koči na tradicionalnem pikniku. Malo zato, da bi zaključili kulturno sezono in se pogovorili za naprej, predvsem pa zato, da bi se povseli. Od jedeh na žaru in pijači je bil piknik na pravi višini – tako nadmorski kot tudi razpoloženski.

Se bo Avstrija po vstopu v EU odpovedala nevtralnosti?

Po uspešnem referendumu o pristopu k EU namerava zunanji minister Alois Mock očitno po politično najbližji, iz demokratičnega vidika pa zelo dvomljivi poti pomesti z nevtralnostjo in Avstrijo čimprej vključiti v zahodnoevropski obrambni sistem (WEU).

V torek je namreč v državnem zboru dejal, da za zakon, s katerim bi Avstrija preklcala svojo „večno“ nevtralnost, ne bi bil potreben referendum. Hkrati je zatrjeval, da so nasprotne izjave, ki jih je menda svojčas dal na kongresu

Zelenih, pač sad napačne interpretacije.

Zunanji minister je svoje stališče utemeljeval s tem, da je ohranitev nevtralnosti in pristop k omenjenemu vojaškemu bloku treba seveda zelo dobro pretehtati, pri čemer pa se je on očitno že odločil: varnost in svoboda sta najpomembnejši vrednoti v politiki.

Okoliščine potrjujejo, da Mock s svojim predlogom v vladi še ni docela prodril, da pa je ljudska stranka seveda na njegovi strani.

Odklonilno so seveda reagi-

rali Zeleni, malce zmedeni pa so tudi svobodnjaki.

Govornik Zelenih v evropskih zadevah Hannes Voggenhuber je Mocka posvaril, naj ne postane orodje, s katerim bi vlada prelamljala dane obljube, saj da EU ne zahteva slovesa od nevtralnosti. Prav Molkova svečana izjava, da po pristopu k EU avstrijska nevtralnost ni v nevarnosti, je številne Avstrijce prepričala, da so glasovali z Da. Prav on je na kongresu Zelenih izrecno poudaril, da bi bilo treba ponovno izvesti referendum, če se WEU

ne bi razvila v kolektivni varnostni sistem, kakor ga predvideva charta Združenih narodov, ampak v vojaški pakt, kar bi nasprotovalo avstrijski nevtralnosti. Mock, sedaj konfrontiran s to izjavo, govori o napačni interpretaciji in zagovarja članstvo v paktu.

Po mnenju svobodnjakov se je njihova politična ocena, da je nevtralnost neskladna s pristopom k EU, izkazala za pravilno. Zato očitajo vladi nepoštenost, ker tega prej iz strahu, da prebivalstvo ne bi glasovalo za pristop, ni povedala. f.w.

10. oktober po starem kopitu

Deset milijonov šilingov je deželna vlada odobrila za proslavo 75-letnice plebiscita prihodnje leto. 10. oktober bo leta 1995 deželni praznik.

Deželna vlada je nadalje določila tudi organizacijsko strukturo za potek osrednje jubilejne proslave, ki bo svoj višek dosegla s povorko po Celovcu. Za organizacijo je spet pristojen Sepp Brugger, vodja biroja za običaje in šege. V organizacijskem komiteju bodo vključene tudi deželnozbornske stranke, sodelovale pa bodo spet vse znane domovinske organizacije. O enakopravnem vključevanju koroških Slovencev seveda ni ne duha ne sluha.

Zernatto se pogovarjal z EL in NSKS

Prejšnji četrtek so bili v Celovcu deljeni pogovori med deželnim glavarjem Zernattom in Narodnim svetom koroških Slovencev (NSKS) oz. Enotno listo o zastopstvu narodne skupnosti v deželnem zboru.

Že nekajkrat poprej, slednjič na praznovanju stoletnice stavbe Mohorjeve družbe, v sredo, 6. 7. 94, je deželni glavar zelo masivno poudaril potrebo po „demokratsko legitimiranem zastopstvu“ narodne skupnosti kot pogovornem partnerju z deželno vlado in se v tej zvezi jasno opredelil za tako imenovanega „samostojnega“ slovenskega zastopnika v deželnem zboru. Prvi korak v to smer bi bil po njegovem mnenju etnična zbornica, končni cilj pa virilni mandat v deželnem zboru. Ta naj bi bil od vsega začetka politično amputiran in pristojen samo za manjšinske zadeve. Tozadevno spremembo deželne ustave bi deželni glavar rad izpeljal v prihodnjih dveh letih.

Zernatto pa si je za primer, če bi omenjeni scenarij spodle-

tel, že pustil odprt izhod: integracija koroških Slovencev v stranke naj bi bila še naprej mogoča, brez soglasja oz. konsenza med obema slovenskima osrednjima političnima organizacijama, Narodnim svetom in Zvezo slovenskih organizacij, pa te zadeve ne bo mogoče rešiti. Zernatto je žogo spet vrnil tja, odkoder je prišla: v slovenske vrste.

Virilist ali mandatar

Že dan navrh, v četrtek, 7. julija se je Zernatto pogovarjal s predstavniki NSKS in EL. Pogovorna tema je bila, ali naj virilist ali izvoljeni mandatar na 37. deželnozbornem sedežu zastopa Slovence v deželnem parlamentu. Virilista naj bi izvolili iz vrst skupnega za-

stopstva – ali njegovega predsednika ali pa drugega skupnega kandidata. 37. mandatarja v deželnem zboru pa naj bi volili po sistemu dvojnih glasovnic: eno za stranko, drugo za mandatarja. Vprašanje, ali naj bi

bila glasovalna pravica za 37. mandatarja vezana na priznavni princip ali pa naj bi jo imeli vsi prebivalci določenega področja, naj bi bilo rešeno do jeseni 1995, pri čemer se NSKS nagiba k predlogu, naj bi vsako brez osebne priznavanja smel voliti zastopnika. NSKS in EL sta si enotna v tem, da vi-

Se deželni glavar Zernatto in njegov namestnik Ausserwinkler pogovarjata o slovenskem zastopu v deželnem zboru?

rilist ne sme biti omejen zgolj na manjšinska vprašanja, glede pristojnosti mandatarja pa sta si navskriž. Medtem ko predsednik NSKS Matevž Grilc meni, naj ta mandatar zaradi politične pluralnosti skupnega zastopstva ne bi glasoval pri izvolitvi deželnega glavarja in deželne vlade, pa predsednik EL Andrej Wakounig zahteva polnovrednega zastopnika v deželnem zboru.

Sedaj bodo sledili pogovori z drugimi strankami in predvsem z ZSO, na katerih naj se bi odločilo o vprašanju modela skupnega zastopstva. Zernatto se ogreva za etnično zbornico, Grilcu pa je bolj pri srcu skupen parlament, v katerem bi po njegovem mnenju imel NSKS večino, dopušča pa tudi druge predloge, odklanja pa KOKS, to je Koordinacijski odbor koroških Slovencev, kot model skupnega zastopstva manjšine. To pa zato, ker v tem organu velja načelo soglasja – kompromisa. In to mu ni všeč, ker „brez soglasja ni virilista“.

Franc Wakounig

Razprava v bilčovškem občinskem svetu glede enakopravnosti slovenskega jezika je nakazala več odprtih vprašanj:

1. V komentarju k Splošnemu občinskemu redu (Allgemeine Gemeindeordnung), 1994, (Sturm/Korenjak/Havranek) v pripombi 5 k § 35 piše:

„Eine ausdrückliche Regelung hinsichtlich der Verwendung einer Minderheitensprache als Verhand-

KOMENTAR

dr. Marjana Sturma

Dvojezičnost v občinah

lungssprache des Gemeinderates enthält weder das Volksgruppengesetz, BGBL, Nr. 396/1976, i.d.g.F. (im folgenden VoGrG) noch eine sonstige einschlägige Rechtsvorschrift (in diesem Sinne auch Widder, Gemeinderatsgeschäftsordnung, S. 35). Im Erlaß des Bundeskanzleramtes vom 27. Juni 1977, GZ 601.166/14/1/77, wird im gegebenen Zusammenhang darauf hingewiesen, daß die „Beratung in kollegialen Verwaltungsorganen – insbesondere auch in den Gemeinderäten – nicht der Amtssprachenregelung unterliegt (vgl. dazu auch § 13 Abs. 5 VoGrG).

Im Hinblick auf die grundsätzliche „Wertentscheidung des Verfassungsgebers zugunsten des Minderheitenschutzes“ (VfSlg. 9224/1981) sowie unter Bedachtnahme auf die möglichst volksgruppenfreundliche Grundtendenz des VoGrG (vgl. insbesondere 13 Abs. 3 leg. cit.) erscheint es jedoch nicht als unzulässig, daß in einer Gemeinderatssitzung Ausführungen auch in slowenischer Sprache erfolgen, wenn im Anschluß daran deren Übersetzung in die deutsche Sprache vorgenommen wird.

Im wesentlichen gleiches gilt für Anträge von Gemeindefrakturen an den Gemeinderat: Wiewohl solche Anträge grundsätzlich in deutscher Sprache zu verfas-

sen sind, erscheint es nicht ausgeschlossen, dem Antrag auch eine Textfassung in slowenischer Sprache beizuschließen. (In diesem Sinne auch Sturm, Der Minderheiten- und Volksgruppenschutz in: Machacek/Pehr/Stadler (Hrsg), Grund- und Menschenrechte in Österreich, Bd. II, 1992).

Zakonska osnova torej ureja položaj manjšinskih jezikov kot uradnih jezikov v občinskih odborih restriktivno. Zato je edina možnost, da sosvet za slovensko narodno skupnost na eni izmed prihodnjih sej to vprašanje obravnava in zakonodajalcu priporoči ustrezno spremembo pravnih osnov. To vprašanje bom vsekakor uvrstil na dnevni red ene izmed prihodnjih sej sosveta za slovensko narodno skupnost pri uradu zveznega kanclerja.

2. Na osnovi veljavne zakonodaje občinski svet niti ne more sklepati o tem, ali je uradni jezik izključno samo nemški, pa tudi ne, ali je slovenščina enakopraven uradni jezik. To mora storiti zakonodajalec. Zato tovrstni konflikti v občinskih odborih povzročajo le hudo kri, ki škoduje sožitju v občini in deželi. Če bi bil jaz osebno občinski mandat EL v Bilčovsu, bi sprejel kompromisno rešitev, ki jo je ponujala županja, hkrati pa bi poskrbel za ustrezne korake pri zakonodajalcu ali pa pri ustavnem sodišču.

Bo moralo razsoditi ustavno sodišče?

Bilčovska jezikovna afera, ki je svoj nerazumljivi višek dosegla v večinskem sklepu, da je v dvojezični občini uradni jezik samo nemški, še zdaleč ni končana. Vse kaže, da se bo s tem sklepom, ki je klopota evropski integraciji države in izraz ozkega nacionalističnega mišljenja, prej ali slej ukvarjalo vrhovno državno sodišče, to je avstrijsko ustavno sodišče.

Zadeva ni stara šele dober teden, ampak sega kar precej nazaj. Leta 1990 se je občina Bilčovs obrnila na urad

in službenih mest. Glavna izpoved: „Amtssprache ist deutsch“, neuradna uporaba slovenščine pa je v smislu tolerance celo priporočljiva.

Najnovejši jezikovni konflikt v bilčovškem občinskem svetu sta s predlogom proti slovenščini sprožili ljudska in svobodnjaška stranka. Odbornika EL Ingrid Zablatnik in Matevž Mischkulnig sta zato ad-hoc vložila dvojezičen predlog, naj občinski svet dodatno k nemščini pripusti tudi slovenščino kot uradni jezik in sta

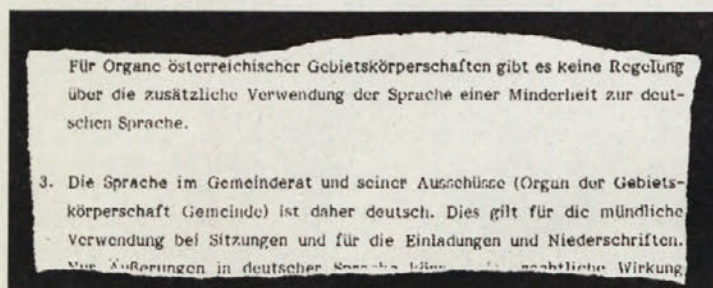
Občinska odbornica EL Ingrid Zablatnik

kot pogovorni, ne pa kot protokolni jezik. Predlog EL je bil po krepkejši besedni bitki zavrnjen, veselita pa se lahko VP in FP: njun predlog, da je samo nemščina uradni jezik, je bil z veliko večino sprejet.

EL pa ne namerava vreči puške v koruzo in bo na deželno občinsko nadzorno oblast vložila pritožbo, razmišlja pa tudi o pritožbi pri vrhovnem sodišču, da razjasni vprašanje uradnega jezika. To pot jo podpira tudi Hanzi Ogris ml. (SPO), ki sicer ni bil na seji, je pa prepričan, da glavno odgovornost za jezikovni konflikt nosi zakonodajalec.

(Glej komentar)

f.w.

deželne vlade. Z vprašanjem ali je uporaba slovenščine pri občinskih sejah dovoljena oz. možna. Iz Celovca je kmalu prišla ekspertiza znanega ustavnega jurista dr. Glantschniga, da je uradni jezik nemški, da pa je jezik manjšine kot dodatni jezik v stiku z uradi in službenimi mesti treba vsakomur zagotoviti. Dr. Glantschnig se pri tem med drugim opira na § 13 Zakona o narodnostnih skupnostih o notranjem prometu (režimu) uradov

se pri tem sklicevala na člen 7. odst. 3 ADP ter na dr. Glantschniga, ki da dopušča slovenščino kot jezik medsebojnega občevarja uradov in službenih mest.

Zapletena in nerazčiščena pravna plat, deželna ustavna določila in na žalost dokaj neobvezno stališče dr. Glantschniga so prispevali k jezikovni konfrontaciji. EL je odklonila (ne miloščina, ampak pravica) predlog županje, da je slovenščina dopuščena

Nove poti pri alfabetiziranju

O novih spoznanjih in metodičnih pristopih pri dvojezičnem alfabetiziranju je v okviru intenzivnega seminarja za dvojezične učitelje pretekli petek in soboto spregovorila edeltraud Karayoli iz Berlina.

Seminar, ki so ga pri Cingelcu na Trati priredili Pedagoški inštitut, Inštitut za šolsko in socialno pedagogiko celovške univerze in Mreža za interkulturalni razvoj, je pri sodelujočih učiteljih naletel na močan in pozitiven odmev, saj jim je odprl povsem nov način

že Baski, Bretonci in Valizani oz. Irci in Škoti. Prednost te metode je, da enakovredno upošteva oba jezika, v našem primeru slovenskega in nemškega.

Lojze Lach, ravnatelj šentprimške šole, je dejal, da je bil soočen z zanj povsem novim

nem vprašanju nastajanja so in samoglasnikov in njihovem prenosu v pismene oblike različnih jezikov. Take seminarje da bi bilo treba ponuditi že med letom, sploh pa bo izobraževanje v novi in skupni Evropi za avstrijske učitelje postalo temeljni izziv, če naj se uveljavijo v novih poklicnih in političnih razmerah.

Katarina Sticker, ljudskošolska učiteljica, je prepričana, da bi vsi učitelji na dvojezičnem območju morali biti seznanjeni s to metodo alfabetiziranja in da bi morali model prenesti v koroške razmere. Kajti ta način opismenjevanja gradi na enakopravnosti in enakovrednosti jezikov, vrhu tega pa vključevanje dveh razrednih učiteljev (za vsak jezik po eden, ki pa pozna tudi drugi jezik) zagotavlja, da se učenci dobro naučijo obeh jezikov, torej tudi drugega, ki ni njihova materinščina.

Mladi ljudskošolski učiteljici Magdaleni Pičko je seminar pri Cingelcu odkril, kako deloma vprašljivo v naših šolah pri alfabetiziranju ravna z jezikom oz. jeziki, kar ima seveda pri otrocih posledice pri dojetju, znanju in obvladanju jezika. Če bi z jeziki ravnali tako skrbno in v smislu enakopravnosti, kot se to dogaja pri omenjeni metodi alfabetiziranja, bi to krepilo identiteto in samozavest otrok in bi oba jezika tudi obvladali.

F.W.

Udeleženci seminarja o opismenjevanju v dveh jezikih

približevanja pisane oblike različnih jezikov šolskim otrokom. Metoda dvojezičnega alfabetiziranja prihaja iz ameriškega prostora, izpilili pa so jo predvsem v Berlinu pri alfabetiziranju nemških in turških otrok. Danes se je poslužujejo

znanjem, ki ga bo sedaj seveda skušal uporabiti pri svojem delu. Obžaloval je, da se s celotnim problemom opismenjevanja na dvojezičnem področju niso ukvarjali že na pedagoški akademiji. Kajti stvar se pričinja pri navidez tako enostav-

ai – kršenje človekovih pravic ne pojenja

Amnesty international (ai), svetovna organizacija za varstvo človekovih pravic, v svojem letnem poročilu za 1993. l. ugotavlja, da se vztrajno nadaljujejo kršitve človekovih pravic kar v 151 deželah sveta. Letno poročilo dokumentira preko 100.000 političnih zapornikov v 63 deželah, kar v 53 deželah so v zaporih ali brez sodnega procesa ali pa na osnovi neregularnih in montiranih procesov. Mučenje in nečloveško ravnanje z zaporniki se dogaja v 112 deželah, politični, umori po naročilu vlad pa kar v 61 državah. S smrtno kaznijo je po ocenah ai izgubilo življenje v 32 deželah približno 2000 ljudi.

Seveda pa ai med žrtve nasilja in kršitev človekovih pravic ne šteje žrtev vojn na področju

Bosne in Hercegovine, Hrvaške, v bivši Sovjetski zvezi, v Afriki in na Bližnjem vzhodu. Vključno s civilnimi žrtvami teh vojn pa bi bilo število umorjenih mnogo večje in bi šlo celo v sto tisoče. Letno poročilo ai nadalje ugotavlja, da so mnogi aktivisti in varuhi človekovih pravic v mnogih deželah pod silovitnim pritiskom režimov, pogosto v nevarnosti in celo žrtve državnega nasilja. Prav zato bi bil že čas, da združeni narodi končno že sprejmejo konvencijo ali podoben akt za zaščito varuhov človekovih pravic.

Kljub temu pa vsebina letnega poročila oz. številne kršitve in pritiski vlad amnesty international ne morejo potisniti v resignancijo in pesimizem.

Vtisi iz velelemesta Beograd

Bivši kulturno-intelektualni center je danes obrobje

Vojna naredi svoje. Še posebej taka, kot je v nekdanji Jugoslaviji. Prizadene vsakdanjik, človeka postavi v vrsto za preživetje, tisto biološko, prizadene medsebojne odnose, ruši vrednote. Nekdanji sodelavci in prijatelji si postanejo tujci, kultura, kolikor je še ostane, postane v „jugoslovanskem“ primeru nacionalna, znanost režimska ali pa izgine v ilegalo.

Dr. Mirko Wakounig je bil med pobudniki mednarodnega simpozija v Beogradu, glavnem mestu nekdanje in sedanjega prestanka Jugoslavije. Zanimale pa ga niso samo razprave na temo Medkulturnost v multikulturnih družbah, temveč tudi, kako deluje v vojno vpletena država, in seveda, kako v njej preživijo ljudje.

Za Slovenski vestnik je napisal nekaj osebnih vtisov, podkrepjenih z razmišljanji strokovnjaka, ki jih bomo objavili v nadaljevanjih.

piše dr. Mirko Wakounig

Pred dobrim pol leta sva s kolegico Brigitte Busch v pogovoru z generalnim tajnikom Sveta Evrope dr. Petrom Leuprechtom predlagala, da bi bilo potrebno navezati stike z znanstveniki in kulturniki v Beogradu in jih opogumiti v njihovi kritični drži do politikov preostale Jugoslavije. Predvsem znanstveniki na beograjski univerzi so že dalj časa opozarjali na neznosno situacijo, ki je nastala z odhodom oz. »begom« mlažje obetavne generacije kolegov.

Razsulo znanosti in kulture

Po izbruhu vojne v Jugoslaviji namreč mnogi znanstveniki v

Beogradu zase in za svoje delovno področje niso več videli kakih možnosti in so se odločili, da gredo v zahodne države. Odhod je hudo prizadel predvsem družboslovje. Na nekaterih inštitutih družboslovne in tudi tehnične fakultete zaradi pomanjkanja profesorjev in drugih učiteljev skoraj niso bila več možna redna predavanja. Red in nemoten študij je bil ogrožen.

Delovanje na znanstveni in kulturni ravni je še posebej oslabilo dejstvo, da je med kolegi domala izginil vsak javen in odprt dialog. V tej zaprtosti ni trpela samo stroka, ampak tudi osebni stiki in civilno zadržanje. Tako ni bilo čudno, da sta

zaradi hudega političnega pritiska propadla kolegialna povezanost in medsebojno zaupanje. Tako rekoč čez noč je postalo najodločilnejše, kdo je na strani režima in kdo ne? Vzpostavljene dolgoletni prijateljski odnosi in strokovna povezanost kar nenkrat niso imeli več veljave. Posledica je bila razdrobitev.

Kdor ni soglašal z naraščajočo nacionalistično politiko, se je raje umaknil v tako imenovano notranjo emigracijo in s tem »prostovoljno« izginil iz javnosti. Mnogi intelektualci niso bili več pripravljeni sodelovati pri znanstvenih simpozijih, ki so jih organizirali uradni krogi in so služili hvalisanju srbske (znanstvene) politike. Posledica tega umika sta bili ali brezposelnost ali pa opravljanje manj pomembnih del, ki jim niso prinesla nobenega priznanja.

Prav kulturna in intelektualna raznolikost, ki sta v prejšnji Jugoslaviji privabljali mnogo zainteresiranih iz različnih dežel v Beograd in ki sta omogočili nove impulze in drugačno gledanje, sta se po razpadu bivše države in po mednarodni zapor skoraj povsem izničili. Za mnoge znanstvenike iz republik bivše Jugoslavije je bil Beograd nekoč intelektualni center; bi-

vanje v dvomilijonskem mestu je nudilo enkratne intelektualne možnosti: bili so v stiku s kolegi, ki so se izobraževali in predavali na svetovno znanih univerzah. Za beograjske univerzitetne profesorje, ki so se šolali v inozemstvu, je bilo samoumevno, da so obvladali najmanj štiri svetovne jezike. S tako kvalifikacijo so skrbeli, da znanstvena diskusija ni zaostajala za mednarodnim nivojem. Beograd je bil prav zaradi svoje mednarodne povezanosti za jugoslovanske intelektualce neke vrste transmisija svetovljanstva ter stičišče zahodne in vzhodne znanosti.

Ravno tako je bila beograjska kulturna scena zaradi svoje žive multikulturnosti vedno znova izziv za kulturne ustvarjalce, ki so prihajali iz različnih krajev in dežel, da so videli in spoznali nekonvencionalne oblike kulturnega izražanja. Kdo se ne spomni svojevrstnega in enkratnega jugorocka? Kdo se ne spominja legendarne skupine Bjelo dugme, ki je igrala doma in v vseh večjih evropskih mestih s tradicijo rocka?

Ljudje, ki so nekoč bili ponosni na politično parolo »bratstva in edinstva« in so tudi doživeli živo solidarnost preko

socialnih in etničnih meja, so se v novih političnih razmerah razšli v neštete poedince. Nacionalistična in nasilna Miloševićeva politika je z leti odstranila vse pogoje, da bi se še sploh lahko ohranili ali razvili kritično gledanje in neprilagojeno prilagajanje. Opozicijski krogi, ki so skušali opozarjati na kršenje človekovih pravic, že zaradi embarga in politične izolacije niso imeli možnosti, da bi se povezali z mednarodno javnostjo.

Spričo takih informacij o politični situaciji v bivši Jugoslaviji ni bilo težko pridobiti pristojnih ljudi pri Svetu Evrope, da so podprli idejo, da s pomočjo evropskih inštitucij v Beogradu organiziramo mednarodni simpozij z naslovom »Medkulturnost v multietničnih družbah«.

Ko sem svojim kolegom na celovski univerzi pripovedoval, da pripravljamo to srečanje kulturnikov in znanstvenikov, so nekateri skeptično skomignili, češ, čemu v tej brezupni situaciji srečevanje intelektualcev. Drugi so spet menili, da se je prav ta čas potrebno na kraju samem prepričati, kako si ljudje skušajo kljub neznosni socialni in ekonomski stiki organizirati vsakdan. V Beograd me niso toliko vlekli strokovne diskusije na simpoziju, ampak predvsem opazovanje vsakdanjega življenja in pogovori z ljudmi.

Da bo do možnosti še boljši,

Katoliški dom prosvete v Tinjah v pregradnji

4. decembra letos, torej v nekaj mesecih, naj bi bil Katoliški dom prosvete „Sodalitas“ v Tinjah docela prenovljen in še več obiskovalcem in tečajnikom nudil boljše delovne in izobraževalne možnosti.

Tinjski dom je ta čas eno samo veliko gradbišče. Po načrtih arhitekta inž. Gerzabeka iz Beljaka že več mesecev delavci gradbenega podjetja Hasse prezidavajo in povečujejo poslopje, ki je bilo temeljito obnovljeno zadnjič pred 13 le-

ti.

V Tinjah so se za povečavo doma odločili zaradi prostorske stiske, kajti 330 prirediteljev letno (z naraščajočo tendenco) je treba nekako spraviti pod streho. In če ne gre drugače, je pač treba streho poveča-

ti. Ne samo, da jih bojo k obstoječim 65 posteljam pridobili še 20 v novih prostorih, bojo namreč lahko priredili vrsto paralelnih tečajev (kar doslej ni bilo možno) – in vse na visokem ponudbenem nivoju. Vsi seminarski prostori bojo opremljeni z najsodobnejšimi avdiovizualnimi pripomočki in tudi sobe oz. bivanjski trakt bojo povsem obnovljeni.

Rektor Jože Kopečinig je v

pogovoru za Slovenski vestnik posebej omenil, da bojo vsi prostori načelno prirojeni potrebam prizadetih in oseb na vozičku (posebne sanitarije v vseh etažah), eno od nastropij pa bo v celoti adaptirano zanje in na razpolago jim bo tudi dvigalo. Tinje so že doslej bile na široko odprte za prizadete, ki se tu redno srečujejo in zato je bilo za vodstvo doma samoumevno, da poslopje v celoti uredi prizadetim primerno, da se lahko samostojno gibajo po poslopju in zunaj njega, kar poleg tega ustreza humanemu odnosu do sočloveka.

Stroški za pregradnjo bojo znašali okrog 35 milijonov šilingov. Od tega naj bi po hišnem finančnem načrtu pčilo polovico ali dobrih 15 milijonov šilingov prispevali rojaki na Koroškem. Rector Kopečinig gradi pri tem na dobrih izkušnjah z radodarnostjo ljudi izpred 13 let, ko so zadnjič obnovili dom. 10 milijonov naj bi prispevala škofija, deset milijonov pa naj bi pritekli iz loncev raznih dežel in zveznih subvencijskih skladov.

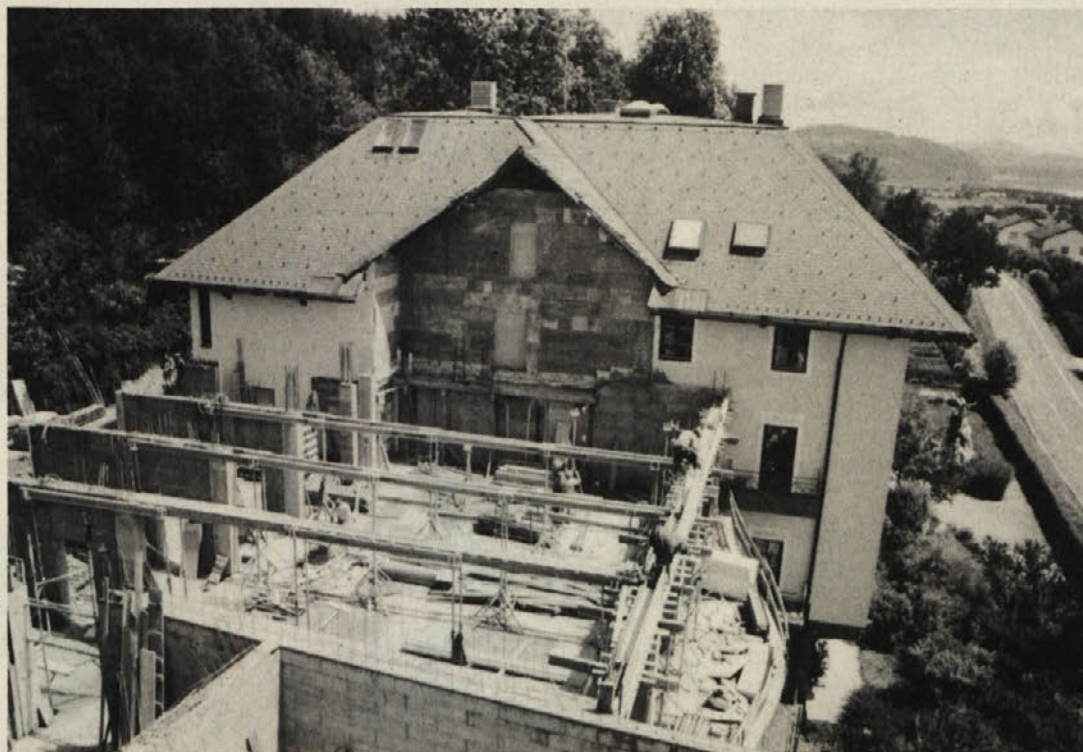
Kljub temu optimističnemu načrtu je še zmeraj več kot polovica sredstev odprtih. Zato so si v Tinjah po stari kmečki samopomočni modrosti, da Bog pomaga (le), če si sam pomagaš, omislili nekaj podpornih akcij. Med drugim naj bi

vsak duhovnik – član Sodalitete – prispeval vsaj 100.000 šilingov, pomagali pa naj bi tudi vsi ostali duhovniki škofije. Kot znak vzajemnosti in skupnosti je na razpolago gradbeni kamen za 1000 šilingov, rektor Jože pa je vse Jožefe v deželi v posebnem pismu še posebej prosil za podporo. Kdor pa ni zajet v teh ali drugih možnostih podpore, pa bi rad podprl gradnjo doma, lahko svoj prispevek vplača na konto „Sodalitas“, številka 8.100.869 pri Posojilnici Železna Kapla, BLZ 39130.

Tinje je doslej letno obiskalo okoli dvanajst tisoč ljudi, od tega jih je dobrih 60 odstotkov Slovencev. Dom Sodalitete se od svojih začetkov v tridesetih letih in po vojni ni razvil le v eno najbolj upoštevanih in priznanih izobraževalnih ustanov naše narodne skupnosti, ampak je prav posebno postal tudi kraj živega dialoga in srečanja med obema narodoma v deželi in preko meja. Seveda pa prav stikom s Slovenijo odmerjajo veliko pomena.

Tinje so ustanovni član avstrijske skupnosti prosvetnih domov in se že vključujejo v evropske izobraževalne tokove. Med drugim je tinjski dom v Bruslju že predložil nekaj projektov.

Franc Wakounig

Z dograditvijo in preureditvijo bo tinjski dom omogočal še bolj kvalitetno izobraževanje

**Boroveljski zdravnik
dr. Franc Wutti
obvešča, da ima
od 18. do 31. julija
dopust**

V Železni Kapli in Šentilju Izraza solidarnosti z begunskimi otroki

Vojna v Bosni in Hercegovini divja dalje. Četudi bi se ustavila, pa številni begunci in pregnanci še dolgo ne bodo mogli domov. Mnogi tudi nimajo kam. Njihovi domovi so porušeni, družine razbite. S predčasno vrnitvijo bi povzročili še večjo socialno krizo v porušeni domovini. V Avstriji in na Koroškem so se begunci nekako porazgubili. Stroga omejevalna politika ni dovolila, da bi se „čoln prenapolnil“. Torej jih v toliko meri niti ne čutimo. Drugače pa je v Sloveniji. Tam jih je ostalo veliko, predvsem pa takih, ki niso imeli kam, ki nimajo svojcev v bogatejših deželah. Med njimi je tudi veliko otrok.

Kranjsko društvo za pomoč begunskim otrokom „Mostovi“ skuša tem otrokom pomagati pri šolanju in tako vsaj deloma pripomoči, da ne bi izgubili vseh razvojnih možnosti. K sodelovanju v tej obširni akciji je pritegnilo tudi Zvezo slovenskih žena na Koroškem po načelu „skupaj lahko storimo več“. Poleg zbiranja denarne pomoči, oblačil in obutve so se dogovorili tudi za kulturne oblike sodelovanja.

Preteklo soboto in nedeljo je Zveza slovenskih žena skupaj z krajevnimi organiziranimi ženami pripravila dva dobrodelna koncerta sakralne in klasične glasbe z znamenito mezzosopranistko Sabiro Hajdarevič iz Kranja, po rodu iz Zenice v Bosni. Žal je umetnica v naših

seveda tudi spontan in močan aplavz poslušalcev.

Še bolj pristen koncert so umetnice izvedle v nedeljo dopoldne v cerkvi v Šentilju. Ker so ga izvajale pred oltarjem, so imele tudi neposreden stik s poslušalci. Ob vznemirljivi tišini zelo dobre koncertne publi-

Mezzosopranistka Sabira Hajdarevič

kulturnih krogih premalo poznana, sicer bi zagotovo privabila še več poslušalcev. Na orglah in flavti sta jo spremljali Marija in Ada Holcar.

V farni cerkvi v Železni Kapli je v soboto zvečer ob in po maši Sabirin žametni glas, obogaten z neverjetno energijo, napolnil cerkveno ladjo. Poslušalci smo ostrmeli. Sakralna in klasična glasba svetovnih mojstrov v perfektni vokalni in instrumentalni izvedbi nas je povedla v svet visoke umetnosti. Umetnica Hajdarevičeva je s svojim polnim glasom velikega obsega zelo zahtevne skladbe izvajala lahkotno, izenačeno v nizkih in visokih legah, fraze je izpeljala dovršeno z veliko osebno noto interpretacije, vse pa so bile prav nabite z osebo in umetniško energijo. Temu je sledil

ke so skladbe Bacha, Händla, Pergolesija, Glucka, Debussyja, Schuberta in drugih zvene le očarljivo. Po mogočnem aplavzu je Hajdarevičeva morala zapeti še dodatek.

Ob tem gre seveda poudariti tudi odločilen prispevek obeh spremljevalk. Marija Holcar je pevko spremljala dovršeno, na obeh koncertih ob različnih orglah zelo prilagodljivo – to zmoro le pravi mojstri –, prav tako pa je bila s flavto odlična njena hčer Ada.

Ob umetniškem užitku na obeh koncertih ne gre pozabiti tudi izkupička, ki je bil prav lep (20.000 šil.), za kar gre v veliki meri zahvala tudi prizadevnima župnikoma, v Železni Kapli Poldeju Zundru in v Šentilju Lovru Petričiču, ter domačin organiziranim ženam. Vsem prav lepa hvala!

J.R.

„Štirje fantje muzikantje“ v Selah

Mladi „fantje muzikantje“ so razveselili Selane

Tržaški pesnik in pisatelj Miroslav Košuta je v verze preli pravljico „Štirje fantje muzikantje“; ostarele domače živali doleti za zvesto službo čisto človeška nevhvaležnost, ljudje jih nameravajo zdaj, ko ne zmoro več dela, enostavno pokončati. Za oder napisan tekst je primeren za manjše otroke in je prej prekratek kot predolg.

Franci Končan vztrajno in nepretirano dela tudi z mlajšo generacijo igralcev – pohvaliti

jih je treba že zato, ker so kljub naporom v zadnjih šolskih dneh, ko gre še za zadnje „izravnavanje“ ocen, hodili na vaje. Zdi se, da so na koncu prav intenzivno zagrabili, saj so igrali sproščeno in navdušili tako otroško kot odraslo publiko. Mladi pa so se poskusili tudi v plesu – za začetek vsekar vzpodbudno.

Osla, psa, mačko in petelina so igrali (in zapeli) Marija Olip, Dominik Mak, Nataša Dovjak in Mirja Oraže, razboj-

niki so bili Veronika Roblek, Martin Oraže in Verena Olip, mlinar je bil Ivan Kelih, lovec Roman Roblek, posamezne scene pa sta povezovali Petra Dovjak in Martina Roblek.

Treba je poudariti, da je vezan tekst (verze) precej teže igrati kot nevezanega, a mladi Selani so ga zelo doživeto povedali. Temu ustrezno je bilo tudi reagiranje občinstva, ki se je pristržno smejala živalskim umetnijam na odru.

S.W.

Praznik ob 100-letnici sedeža in petletnici šole

Dve obletnici, 100 let sedeža oz. hiše na Viktringerci in pet let zasebne dvojezične šole je v sredo, 6. julija, na obnovenem vrtu praznovala celovška Mohorjeva družba. Slavlja so se udeležili najvišji deželni predstavniki na čelu z glavarjem Zernattom in podglavarjem Ausserwinklerjem (oba sta tudi spregovorila), prišla sta krški škof Egon Kapellari in generalni konzul Slovenije Jože Jeraj, navzoča sta bila celovški in ljubljanski župan Guggenberger in Strgar, prišli so predstavniki slovenskih političnih, kulturnih in gospodarskih ustanov, prav posebno prisrčnega pozdrava pa je bila deležna bivša ministrica za pouk Hilde Hawlickova, ki je svojčas dala zeleno luč za dvojezično šolo Mohorjeve.

Začelo se je zgodaj dopoldne z zaključno šolarsko mašo, ki jo je daroval škof. Zatem je na vrtu Polde Bibič otrokom iz vrta „Naš otrok“ in šolarjem monodramsko predstavil Martina Krpana. Uradni sporred je začela šola: njeni učenci so prisrčno zapeli v pozdrav, ravnateljica Marica Hartman je po pozdravu in načelnih mislih o pomenu šole podelila Hildi Hawlickovi spominsko darilo. Bivša ministrica je prinesla pozdrave ministra Scholtna in je šolo, ki je tudi sad njene politične volje in se je v vsakem oziru obnesla, imenovala vzor za dvojezično šolstvo na Koroškem.

Ravnatelj Mohorjeve družbe Anton Koren je opozoril na pomen Mohorjeve za razvoj koroških Slovencev ter na trenutne finančne obremenitve, ki so posledica letošnjih 60-milijonskih investicij, ki da so v korist tudi študentom v Sloveniji. Zato, tako se glasi Korenova zahteva, naj oblasti Republike Slovenije primerno podprejo gradbena dela pri študentskem domu „Korotan“ na Dunaju. Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc je Mohorjevo imenoval slovensko znamenje v Celovcu, kjer je zgoščen del dejavnosti koroških Slovencev, pozdravne besede pa so izrekli še oba omenjena župana in zastopnik državnega sekretarja Vencija Merlak.

Ausserwinkler je kot pristoj-

ni šolski referent izrazil svoje veselje nad uspešnim delovanjem Mohorjeve šole in odločitev glede učnega sistema imenoval pogumno. Na področju manjšinskih pravic pa da mora Avstrija postati vzor Evropi.

Tudi Zernatto je čestital Mohorjevi, več o njegovih političnih izjavah pa preberite na 1. strani.

S podelitvijo Slomškovihih listin in priznanj, ki sta jih dolgoletnim požrtvovalnim sodelavcem podelila predsednik in direktor Mohorjeve, Jože Kopeinig in Anton Koren, se je slovesnost končala. Med dobitniki priznanj so dr. Valentin Inzko, Janko Moder, Tonči Dolinšek, Lovrenc Sadjak in Marija Buchwald.

Slomškovo listino je prejel tudi dolgoletni sodelavec Lovrenc Sadjak

Darujte za pomoč begunskim otrokom:

Društvo Mostovi, štev. konta 3.055.555
pri Posojilnici-Bank Celovec, BLZ 39103. Hvala!

Več kot le „kulturni večer“ v Škofičah

V soboto zvečer smo v Škofičah priredili vsakoletni tako imenovani kulturni večer, ki je bil doslej tradicionalno nemljen tujim gostom in je bil zato predvsem zabavnega in predstavitevnega značaja. Ker pa smo z leti ugotovili, da se razmerje obiskovalcev te tradicionalne prireditve bolj nagiba v korist ljubiteljev slovenske kulture iz domačega in okoliških krajev, smo letos temu tudi prilagodili program. Povabili smo renomirani mešani pevski zbor „Danica“ iz Šentprimoža, Kvartet Smrtnikovih fantov iz Kort, katerega pri nas obiskovalci že poznajo in ga radi poslušajo in kar je zelo pomembno, našemu povabilu se je prvič po dolgih desetletjih odzval tudi moški pevski zbor iz Škofič-MGV Schiefeling. Tudi kraj prireditve smo tokrat predstavili iz običajnih društvenih prostorov v večnamensko dvorano (telodvornico) v prenovljeni ljudski šoli v Škofičah, ki jo občina na srečo daje na voljo vsem društvom.

Da v tem širokem okviru domača slovenska kultura ne bi

ostala bosa, je v koncertnem programu nastopil tudi domači Kvartet Rož.

V povezovalnem tekstu smo predstavili precej slovenske literature in, kot se za dvojezično prireditev spodobi, tudi prevode in tekste nemško pisateljev. To je prireditvi vneslo še dodatno kvaliteto.

Nad obiskovalci smo bili letos zelo presenečeni. Toliko jih v našo dvorano nad posojilnico ne bi šlo. Zelo pozorno so sledili sporedu, ki je bil zares na dostojni višini, in ga nagrajevali s spontanim aplavzom. Domači skupini sta zapeli po štiri pesmi, gostujočim pa smo namenili več – po šest pesmi. Tudi literarni vezni tekst so poslušalci sprejemali z odobravanjem.

Po koncertu smo v društvenih prostorih pripravili pogostitev vseh nastopajočih, ob tem pa se je razvila ugodna klima za zблиževanje in globlje spoznavanje. S tem je bil dodatno potrjen namen naše prireditve. Vsem nastopajočim hvala, obiskovalcem pa na svidenje prihodnje leto! **S.R.**

Rock open-air – kako v bodoče?

Predlani in lani je prireditev SPD Bilka v Bilčovsu, rock open-air na prostem, pokvarilo slabo vreme, letos pa je to na srečo zdržalo, bilo pa je pre malo obiskovalcev. „Kakih dvesto jih je bilo,“ pravi predsednik društva Rupert Gasser, „da pa bi se prireditev izplačalo, bi jih moralo biti vsaj štiri-sto.“ Vzrok za to je neuskla-

jenost terminov prireditve v okolici, saj je bila na isti večer veselica v Kotmari vasi, praznovanje Centrisa v Šentjanžu, kulturni večer v Škofičah. „S to prireditvijo bomo nadaljevali samo v primeru, če se bomo popreje dogovorili tudi s sosednjimi društvi in jo organizirali skupno,“ pravi Gasser.

Jezik je duša

Janko Messner

Seže program od brkljanja, ... pa do plesa?

Poplava besed onemogoča jasnega duha. Tako v NT 8. julija t. l. pod naslovom „Nad 30 otrok obiskuje otroške ure“: „... saj jim voditeljice nudijo zelo pester in raznolik program. Ta seže od brkljanja, petja, iger pa do plesa ... imajo otroci v tem okviru možnost, da lahko razvijajo svoj jezik ... Tistim, ki pa obvladajo slovenščino le pasivno, pa rade volje pomaga eden izmed otrok, ki prevzame vlogo tolmača ... Otroci so razdeljeni v dve skupini in sicer po svoji starosti (4 – 8 let in 8 – 12 let) ... Tako imajo vzgojiteljice možnost, da jim ponudijo program, ki ustreza njihovi zrelosti in seveda tudi njihovim interesom ... imajo tu otroci iz slovenskih družin možnost, da se gibljejo v skupini, kjer je ... sploh še v občini, kot so Borovlje ...

Preobložen stil, utrudljivo pa-pa-panje, nepotrebni oziralni odvisniki (ki-stavki), nepoznavanje glagolov, okrnjen, da ne rečem nezadosten besedni zaklad so značilnosti poročevalčevega jezika. Pozna se mu, da slovenskih knjig ne ljubi, a si drzne pisati za slovenski tednik jezikovno že tako ogroženih bralk in bralcev. Seveda takšnega pisarja uradništvo ne bi smelo namestiti, saj dela „ohranitvi slovenskega življa“ samo nepopravljivo škodo! Poskus poprave je takle:

„Saj jim voditeljice ponujajo pester program (odvečen je „zelo“, še huje obremenjevalen pa je nepotrebni sinonim „raznolik“, saj že pridevnik „pester“ vse pove!). Ta o b s e g a brkljanje, petje, igre in ples ... v tem okviru otroci l a h k o razvijajo svoj jezik ... Tistim pa, ki obvladajo slovenščino le pasivno, rade volje pomaga eden izmed otrok kot tolmač ... Otroci so po starosti razdeljeni v dve skupini: v štiri-do osem – in osem do dvanajstletne ... Tako jim lahko ponudijo program, ki ustreza njihovi razvojni stopnji in njihovim interesom ... se otroci lahko gibljejo ... v občini, kakršna je boroveljska ...

V Žitari vasi so preteklo soboto spet priredili že kar tradicionalen večer slovenske pesmi in folklorne. V gosteh so imeli moški pevski zbor Atomske toplice iz Podčetrka, mladinski zbor s Prevalj, folklorni del prireditve pa je izvedla skupina domače „Trte“.

Na Radišah zaključna prireditev in še kaj

Bližala se je prva nedelja počitnic in z njo prireditev na Radišah, namreč prireditev ob zaključku sezone.

Tokratni spored je bil razdeljen na dva dela. Prvega so oblikovale skupine društva Radiše. Na začetku je z dvema skladbama pozdravil navzoče kvartet trobent pod vodstvom Francija Ogrisa. Po dve pesmi sta zapela zbora Radiški fantje in mešani pevski zbor pod vodstvom Nužija Lampichlerja.

Predsednik društva Tomaž Ogris je tudi tokrat izrekel zahvalo vsem, ki neumorno delajo vse leto za ohranjanje našega domačega jezika, vsem, ki skrbijo za red in snago v domu, za družabnost ali za kakršnokoli rekreacijo.

Najmlajši Radišani in radiška mladinska skupina sta pod vodstvom Heidi in Tatjane ljubko zaigrali pravljico Janko in Metka, mladinci pa prizor iz pekarne. Prisotni so nadvse pazljivo sledili hitrim in zabavnim gibom mladincev pri izdelavi raznovrstnih slaščic in se prav čudili, kako le ti zmorejo pri tej zmedi v najkrajšem času napraviti tako dobro pecivo. Zares dobro uspel prizorček!

V drugem delu prireditve so nastopili pevci iz Tacna pri

Ljubljani. Pred božičem lani so bili Radišani gostje KUD Ivan Novak-Očka v Tacnu, sedaj pa so Tacenčani vrnili obisk. V krasnih gorenjskih nošah so prepevali in ponazarjali venčke priljubljenih slovenskih viž. Predsednica društva Toni Kocjan je v svojem govoru izrazila veselje nad prijateljskim sodelovanjem in radiškemu društvu za 90-letnico podarila pristna darila iz Slovenije.

Sporedu je sledila nadvse domača družabnost, pri kateri se je dalo pomeniti še o marsičem.

Na predvečer te prireditve je

radiška igralska skupina ponovila igranje Felixa Mittererja Munde – v režiji Nužija Wieserja. Čeprav so to igranje na Radišah igrali že tretjič, se je na kraju prireditve v Zgornjih Rutah zbralo nadvse zadovoljivo število gledalcev iz domačih in sosednjih krajev. Tudi tisti, ki so si predstavili ogledati že drugič, so Nužiju izrazili vse priznanje. To igranje s sodobno tematiko bodo predstavili tudi v Sloveniji, videti pa je bo mogoče tudi še na Koroškem.

Pred dvema tednoma pa so bili Radišani povabljeni v Vordernberg na Štajersko. Tam je tamkajšnje društvo AGV – Alpenrose praznovalo svoj 75-letni obstoj. Mešani pevski zbor in Radiški fantje so izmenoma peli slovenske pesmi, vmes pa so radiški društveniki predstavili kraj Radiše. Za konec so vsi skupno zapeli Nabucco v slovenskem oziroma nemškem jeziku.

Iz Vordernberga so se Radišani peljali v Dolino pri Trstu, kamor jih je povabilo prosvetno društvo Valentin Vodnik. V Dolini je bil koncert na prostem in to ob studencu sredi vasi.

Tako v Vordernbergu kot v Dolini pri Trstu so bili pevci nadvse pristrčno sprejeti. S člani obeh društev so se spletle zares pristrčne vezi. **N.P.**

V globoki žalosti sporočamo, da je v 82. letu življenja v ponedeljek, 11. julija 1994, umrla naša ljubljena mama, babica, prababica in teta, gospa

Marija Prušnik roj. Knez

Drago pokojno bomo v četrtek, 14. julija, ob 14. uri položili v mrliško vežico v Železni Kapli, odkoder jo bomo v petek, 15. julija, ob 15. uri pospremili k zadnjemu počitku na pokopališče pri Devici Mariji v Trnju.

Celovec, Lobnik, Trg, 11. julija 1994

v globoki žalosti:

otroci: Vera, Mara, Vladimir in Zalika z družinami
brat Toni z družino
v imenu vseh sorodnikov

„Ziljski piknik“ kot izraz skupnosti in samozavesti

Družabnosti in tudi duha skupnosti Ziljanom ne gre odrekati. Vsaj enkrat na leto, in to na skupnem, že kar tradicionalnem pikniku SPD „Zilja“ in „Dobrač“ na Zahomskih planjah ob ognjišču in v senci Petrove kočice se srečajo, se pomenijo, katero zapojejo, zaračajo in se poveselijo. Ta dan, ta njihov praznik jim je postal drag in svet. In kaže, da tak postaja vse več ljudem. Letos se je na planjah zbralo več ljudi kot druge barti, prišli so celo taki, ki jih doslej pot še ni zanesla na planinske senože. Prišli so z Brnce in potem vas za vasjo vse gor do Bistrice, pa tudi z zgornjega konca, z Brda in iz šmohorske okolice so prišli rojaki. Tako so skupno zgradili neviden most čez Ziljo in med Ziljani, pa še za druge, goste od drugod je bilo prostora in pristrčnosti zadosti.

Kaj bi bil piknik brez družabnosti in primerne kulture sporeda, za katerega so

poskrbeli učenci glasbene šole, družabnost pa je bila predvsem v rokah glasbenega dua Kramar iz Rateč. Vmes pa je bilo še nekaj družabnih iger za vse in vsakogar, da res nikomur ni bilo dolgčas.

Ziljani imajo svoj piknik. Podobno prireditve, ki krepi skupnost in identiteto, imajo na primer Baski. Morda bi si pa sploh omislili takšen neobvezen piknik za vso narodno skupnost in njene prijatelje.

Na Zahomski planji je bilo prijetno

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek, 15. 7. 20.30	v kulturnem domu v Šentprimozu	Kulturni večer	SPD „Danica“
Sobota, 16. 7. 20.30	v ljudski šoli v Šmihelu	Koncert domačih zborov (Bistriški kult. dnevi)	občina Bistrica
Sob., ned., 16. 7. 17. 7.		Izlet na Säuleck (3085 m); zbirališče pri Prušniku v Ločah ob 12. uri; Stroški za prenočitev in zajtrk 200 šil.	SPD „Celovec“
So., ned., 16. 7. 17. 7.		Poletni praznik borovljenskih gasilcev: sob. 10. – 12. uri koncert na Glavnem trgu, ob 20. uri pred gasilskim domom ples; ned. 11. – 14.30 glasba z „Drei Lavanttaler“ 19. – 24. uri za ples „Heimatland-Quintett“; nogometni finale na platnu.	
Sreda, 20. 7. 20.30	v samostanu Dobri vas	L'amfiparnaso – madrigalna komedija; nastopa Hortus Musicus iz Celovca	KKZ, SPD „Srce“
Petek, 22. 7. 20.30	v Bekštanju, pri Magrovem ribniku	Felix Mitterer: Munde – igra na prostem; gostuje igralska skupina z Radiš	SPD „Dobrač“
Petek, 22. 7. 20.00	pri Petzenkönigu	Lutkarji KPD Šmihel (Bistriški kult. dnevi)	občina Bistrica
od 25. do 30. 7.	v Mladinskem centru na Rebrci	Teden mladih umetnikov za otroke od 6. do 12. leta	
Petek, 29. 7. 20.30	ob Breškem jezeru	Zaključek Bistriških kult. dni z jazz koncertom „Glasbeniki“	občina Bistrica
od 1. do 5. 8.	v Mladinskem domu na Rebrci	Kreativni teden za dekleta od 13. leta naprej	
od 14. do 20. avgusta		Počitnice za otroke in starše v kraju Soča v dolini Trente; prijave na referat za družino, Celovec, tel. 0463/511166-76	
od 21. do 27. 8.	Vuzenica	24. Koroška likovna kolonija za mlade od 9. do 15. leta	SPZ

RAZSTAVE

CELOVEC

– Deželna galerija, Burggasse 8 – Herbert Boekl, (do 10. 7.);
Ona. B – Le serpent rouge (do 31. 8.)
– Evropska hiša, Reitschulgasse 4 Tarahumara – Indijanci severne Mehike (do 4. 9.)

DOBRLA VAS

– Samosta, Kiki Kogelnik, Cornelius Kolig, Inge Vavra, Peter Krawagna (do 12. 8.)

ŠENTPAVEL v Labotski dolini

– Samostan – Razstavca „Glas & Porzellan – Tischkultur und Lebensfreunde“ (do 27. 10. vsak dan od 9. do 17. ure)

ŠTALENSKA GORA

– Izkopanine na Štalenski gori/Magdalensberg do 28. 10. od 9. do 12. ure in 12.30 do 17. ure

BOROVlje

– Puškarski muzej – odprt spet od 16. maja do 8. oktobra: od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro in med 15. in 18. uro, ob sobotah od 10. do 13. ure

SEMISLAVČE

– Galerija Rožek – Uwe Bressnik in Pepi Maier (do 22. 7.)

Posojilo za ceste in železnico

Slovenija je z Evropsko investicijsko banko podpisala sporazum o najetu 41 milijonov ekujev kredita za modernizacijo železniške mreže in izgradnjo nekaterih odsekov avtocest. Za posodobitev železniške proge od Sežane na italijanski meji pa do Maribora bodo porabili 13 milijonov, preostalih 28 milijonov pa je namenjeno predvsem odseku avtoceste od Vranskega mimo Trojan, da bi se znebili hudega ozkega grla, imenovanega Babje koleno, kjer na poti iz Ljubljane do Celja nastajajo kolone in številne pro-

metne nesreče, ter za južno ljubljansko obvoznico pri Šentjakobu. Skromna vsota posojila za izgradnjo teh odsekov avtocest seveda ne bo zadoščala, bo pa pomagala uresničiti del širokega programa avtocestnega omrežja, ki ga Slovenija pospešeno gradi iz lastnih in mednarodno vezanih finančnih sredstev. V šestletnem obdobju ima Slovenija namreč v programu kompletno izgradnjo avtocest v cestnem križu sever-jug in vzhod-zahod.

Kjer je dim, je tudi ogenj?

Bo Mojca kmalu gospa Drnovškova?

Tovrstnih novic naš časopis sicer ne objavlja, vendar si kakšno v počitniškem času lahko privoščimo. V Sloveniji se

namreč že šušlja, da se bo samski predsednik vlade dr. Janez Drnovšek v avgustu (verjetno med dopustom) poročil. Seveda pa se šušlja tudi o njegovi izvoljenki. Ta naj bi bila namestnica njegovega šefa kabineta, dipl. ekonomistka Mojca Osolnik, doma iz Novega mesta na Dolenjskem. V tem smislu je Mojca najbližja resnemu predsedniku, ki se, vsaj v javnosti le redko predaja čustvom. Prav čedna je, vitka, modrooka, tudi ne naivnorosno mlada, prav v pravnih letih za predsednika Drnovška. O poroki Mojca ne govori, iz njenih odgovorov novinarjem pa veje globoko spoštovanje do svojega nadrejenega, torej ostaja v okviru protokola, ki ga očitno dobro obvlada. Bo Slovenija dobila drugo prvo damo po Kučanovi Štefki, je zaenkrat še odprto, Drnovšku pa jo je želeti. Da bi se včasih nasmehnil nekoliko manj kislo. Vsaj v avgustu ...

Hrvaška – Slovenija korak bliže

Petkovo srečanje slovenske in hrvaške vladne delegacije, ki sta ju vodila premiera Janez Drnovšek in Nikica Valentić, v njih pa je bila tudi številna ekipa ministrov obeh držav, je privedlo do precejšnjega zblizanja obojestranskih stališč do reševanja najbolj perečih nerešenih vprašanj med obema državama. Premiera sta sicer podpisala meddržavne sporazume o zračnem prometu, o znanstvenotehničnem sodelovanju in o izročitvi, ki sicer sodijo v „drugo ligo“ dogovarjanja, pomembnejše pa je, da sta se obe delegaciji približali sporazumom, ki so bistvenega pomena. Zelo pomemben je dogovor o skupnem odplačevanju obveznosti do Italije, ki izvirajo iz Osimskih spora-

zumov in Rimskega dogovora iz leta 1983, kar bo paraliziralo italijanska izsiljevanja za spremembo veljavnosti teh sporazumov in celo meje med Slovenijo in Italijo. Oba predsednika sta na tiskovni konferenci menila, da so si zelo blizu stališča o lastništvu jedrske elektrarne v Krškem, o dolgovih Ljubljanske banke do hrvaških varčevalcev, dosežen pa je bil tudi napredek pri ugotavljanju in določanju meje, predvsem v spornem Piranskem zalivu. Po sedemurnih razgovorih naj bi bilo ustvarjeno pozitivno izhodišče za konkretne dogovore čez 14 dni, ko bo slovenski premier Drnovšek z močno vladno delegacijo obiskal Zagreb. **J.R.**

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Četrtek, 14. 7. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 15. 7. Kulturna obzorja

Sobota, 16. 7. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 17. 7.

06.30–07.00 Dobro jutro na Koroškem – Duhovna misel
18.10–19.00 Za vesel konec tedna

Ponedeljek, 18. 7. Zamolčana dvojezičnost:
Komu bi škodovala slovenska beseda v turizmu?

Torek, 19. 7. Partnerski magazin.

Sreda, 20. 7. Društva se predstavljajo
Večerna 21.05–22.00 Glasbena

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo/Redaktion:
Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/
Klagenfurt, Avstrija, telefon
0463/514300-30, 33, 34 in 40,
telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie:
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki/Redakteure:
Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik/
Herausgeber und Verleger:
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

Tisk/Druck:
Založniška in tiskarska družba z o.j.
Drava, Tarviser Straße 16,
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija,
telefon 0463/50566,
telefaks 0463/51430071.

Dober dan, Koroška

Nedelja, 17. 7. 1994, ORF 2, 13.00!
Ponedeljek, 18. 7. 1994, TV SLO 1, 17.20

Predvidoma s temile prispevki

- „Narava je pustovloščina“ – slovenski koroški skavti in skavtinja taborijo na Radišah
- Polet 94: v tretje je rock-glasba iskala srečo v Bilčovsu
- Kamping ob Zablaskem jezeru – priljubljen cilj za letoviščarje v osrčju Podjune
- Napredek ali nazadovanje? Novi manjšinskošolski zakon na Gradiščanskem razdvaja duhove
- Evropska integracija vključuje ureditev narodnostnih pravic na mednarodnopravni osnovi
- „Štirje fantje muzikantje“: naraščaj je Selanom pošteno zagodel in zaigral.

Novo iz Železne Kaple

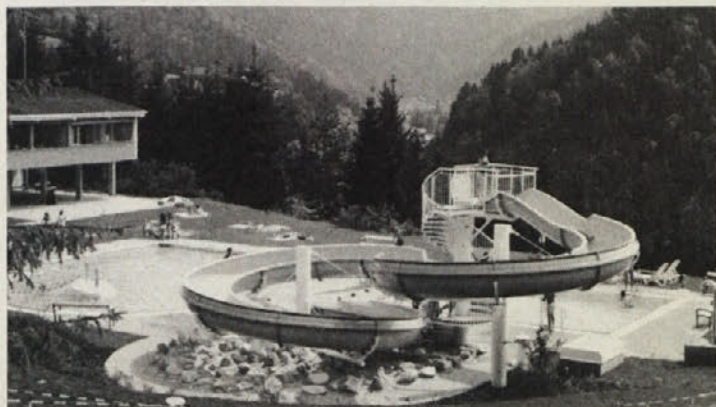
Novo kopališče

Še pravočasno pred počitnicami in glavno sezono so delavci končali obnovitvena dela v kopališču – trajala so 9 mesecev.

Na otvoritvi zadnje soboto je interimski župan Stošier povedal, da je preureditev stala dobrih 10 mil. šilingov in bo sedaj kopališče v svoji celoti zagotovo zelo privlačno za domače kopale, za goste in predvsem za otroke. Za slednje so tega dne pripravili Praznik morskih roparjev. Nov plaval-

ni bazen (290 m²), nov otroški bazen, 40-metrski tobogan, prenovljena stavba z restavracijo in druge podrobnosti dopolnjujejo drugi del turističnega koncepta, ki ga izvaja občina.

Na otvoritev je prišlo veliko občanov, nekaj predstavnikov javnega življenja, navzoč pa je bil tudi deželni svetnik dr. Haller. Sodelovala je Vellacher Trachtenkapelle, objekt pa je blagoslovil župnik Poldej Zunder.

V Kapli imajo otroci res srečo

Nova stanovanja

Po slovesni otvoritvi zdravilišča – ko so s predstavniki dežele, z zveznim kanclerjem Vranitzky in častnim občanom Ottom Baričem praznovali prav vsi prebivalci Železne Kaple (pa tudi številni gostje) – je bil pred nekaj dnevi spet praznik za občino. Tokrat predvsem za mlade družine, saj je Železna Kapla dobila 12

novih stanovanj. „Kärntner Heimstätte“ je v „Žabji vasi“ predala ključke srečnim stanovalcem. Gradnja hiše je stala 14 milij., posebnost pa je v tem, da je že priključena na krajevno kurjavo na sekance. Ker v Železni Kapli še vedno mnogi iščejo stanovanja, je interimski župan J. Stošier izrazil upanje, da bo možno postaviti še eno stanovanjsko hišo.

Nov zbor

Čeprav je zbor, ki zdaj nosi ime Coppl Vokal, nastal že pred enim letom (in od takrat tudi pridno vadi), je pravi rojstni dan proslavil prav zadnji petek s svojim prvim samostojnim javnim koncertom. Sicer je na praznovanju sodeloval tudi zbor Dorfgemeinschaft Ruden/Ruda, domačini pa so napolnili farno dvorano prav zaradi premiere domačih pevcev.

Coppl Vokal prepeva sicer večinoma v nemškem jeziku, tako vsestransko pozitivno sprejet pa je bil gotovo tudi zaradi svoje odprtosti napram drugim jezikom in zaradi izbire

svojega programa.

Na prvem koncertu so povedali, da je želja vseh 20 članov edinole prepevanje in to v čimveč jezikih in v čimvečji stilni pestrosti.

To jim radi verjamemo, saj so že tokrat izvrstno podali tudi pesmi v slovenščini, angleščini, slovaščini in hrvaščini. Kot spoštovanje slovenskih domačinov pa lahko razumemo tudi to, da so na prireditvi povabili z dvojezičnimi plakati.

Mladim članom zbora in zborovodkinji Moniki Kuchar želimo še mnogo lepih uspehov na prihodnji kulturni poti.

Poletna noč

Prava tradicija za Železno Kaplo je Zarjina Poletna noč. Drugo julijsko soboto vsakega leta zaživi prostor pred kapelskim kopališčem.

Podnevi pridni društveniki postavljajo in pripravljajo za veliko zabavno prireditev, ponoči pa je potreben že kar pravi štabski načrt za nemoten in dober potek Poletne noči. Tega so se Zarjevci v mnogih letih privadili – in ker je bilo tokrat naklonjeno tudi vreme, je bila tudi letošnja številna publika lahko povsem zadovoljna.

Obiskovalci so lahko plesali ob zvokih ansambla Fantje treh dolin, poskušali srečo na

veliki tomboli, uživali ob jedeh na žaru in poskušali okusne krape, ali pa samo gasili žejo. Marsikateri si je pripel tudi še pušljec domačega cvetja, komajkdo pa je šel domov pred zgodnjo jutranjo uro.

SPD Zarja se za uspeh zahvaljuje vsem prostovoljnim sodelavcem in številnim obiskovalcem. Kdo se še spominja, da je društvo priredilo prvo poletno noč l. 1973 pri Brunerju, ko podobne zabavne prireditve in tudi „Zeltfesti“ še niso bili običajni. Po 22 letih je društvenikom v največje zadovoljstvo prav priljubljenost te prireditve!

M.T.

Slovenski vestnik čestita!

Gospe **Amaliji Setz** iz Sel pri Žitari vasi za rojstni dan;
gospe **Mariji Lubas** iz Sel pri Žitari vasi za rojstni dan;
gospe **Rozi Kelih** iz Sel za 70. rojstni dan;
gospe **Mariji Mlečnik** iz Sel za 85. rojstni dan;
gospe **Mariji Urank** iz Encelne vasi pri Galiciji za rojstni dan;
gospe **Ani Schöner** v domu za ostarele v Pliberku za rojstni dan;
gospe **Mariji Hutter** v domu za ostarele v Pliberku za rojstni dan;
Tanji Furjan z Obirskega za rojstni dan;
za osebne praznike članom Društva upokojencev Šentjakob: **Mici Böhm** iz Podrožce, **Mici Kristof** iz Velike vasi, **Mici Mak** v Caritas domu v Podgorjah;
Greti Ressimann z Reke in **Rozi Ferm** iz Šentjakoba;
gospe **Julijani Langenfuß** za 80. rojstni dan;
gospodu **Wiliju Petzu** iz Šebna pri Globasnici za 50. rojstni dan;
gospodu **Herbertu Bruckmayerju** z Metlove za rojstni dan;

gospe **Olgi Ogris** iz Gorič pri Borovljah za rojstni dan;
gospe **Kristi Močilnik** iz Vetrinja za rojstni dan;
gospodu **Aleksu Lutniku** z Blata za rojstni dan;
gospodu **Jakobu Kerbitzu** iz Vogrč za rojstni dan;
gospodu **Francu Žuntarju** iz Črgovič za rojstni dan;
gospodu **Janezu Havlu** iz Globasnice za rojstni dan;
gospe **Irmi Standman** z Moščenice pri Bilčovsu za rojstni dan;
gospe **Ani Golavčnik** in sinu **Danielu** iz Dobrle vasi za rojstni dan;
gospodu **Mirku Sriencu** iz Grabalje vasi za osebni praznik;
gospodu **Oswaldu Wrienzu** iz Vinogradov za 55. rojstni dan;
gospe **Margareti Pogačnik** z Dobrove pri Dobrli vasi za rojstni dan;
gospe **Ani Kropivnik** iz Podsinje vasi za 60. rojstni dan;
gospe **Gizeli Haudej** iz Priblje vasi za rojstni dan in god;
gospe **Zalki Stučnikovi** z Dvora pri Šmihelu za 65. rojstni dan;

Iščemo sodelavko

za administracijo v poslovanju s tujino. Znanje slovenščine, nemščine in angleščine obvezno, italijanščine zaželeno. Interesentke naj se javijo pri firmi

TRAFIC GmbH,
Radetzkystr. 10/2,
9020 Celovec/Klagenfurt;
telefon: 0463/513564.

SPD Zarja in Slovensko planinsko društvo Celovec

vabita na

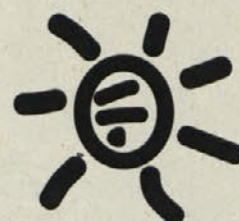
**Romarski obisk
Sv. Ane
v Koprivni**

**dne 31. julija 1994 –
žegnanje**

Obiskovalcem je ta dan med 9. in 20. uro dovoljen prestop državne meje na Lužah (dovoz iz Železne Kaple ali Globasnice). Obisk je dovoljen le peš in z veljavnim potnim listom. V ostalem veljajo običajni carinski predpisi.

**P o d a r i m
mucki**

(črno-bela in tigrasta)
tel.: 04227/2435

VESELE POČITNICE mladim varčevalcem,
PRIJETEN DOPUST vsem našim strankam,
poslovnim partnerjem in prijateljem

želi

**ZVEZA-BANK
V CELOVCU**

Plačan oglas v prid otrokom-beguncem iz BiH

Nič ne pomaga točiti solze, Bolgari so bili boljši...

Svetovno nogometno prvenstvo '94 Kdo bo v finalu?

Nemčija izpadla! V polfinalu Bolgari, Švedi, Italijani in Brazilci. Včeraj, ko smo to pisali, še nismo vedeli za finaliste, danes pa, tako kot mi, veste že tudi vi, dragi bralci!

Bolgarija je poskrbela za pravo presenečenje, ko je v četrtfinalu izločila Nemčijo, nosilko naslova svetovnega prvaka. Bolgari so presenetili in Nemčija je boleče izpadla iz tekmovanja. V treh minutah sta Stojčkov (76.) in Lečkov (79.) z lepima goloma končala sanje Nemcev o uvrstitvi v polfinale. Seveda je bil ta nemški poraz povod za številne kritike tudi na račun trenerja Bertija Vogtsa.

V četrtfinalu je igralo sedem moštev iz Evrope ter Brazilije, kot edine zastopnice Južne Amerike. Brazilcem se je uspelo uvrstiti v polfinale, potem ko so premagali Nizozemce. Zdaj pa imajo še vse možnosti, da se uvrstijo v finale,

kar jim na zadnjih treh prvenstvih ni več uspelo.

Tudi Italija je spet z nekoliko sreče napredovala, za kar pa se ima zahvaliti Robertu Baggiu, nogometašu leta, ki pa razen treh pomembnih golov še ni dosti kaj pokazal. Vendar se je njegova vrednost za italijansko reprezentanco pokazala prav s temi goli. V tekmi

proti Španiji mu je v 88. minuti uspel odločilen gol in s tem je že drugič na tem prvenstvu odločil tekmo v prid Italiji.

Dvoboj med presenetljivima Romunijo in Švedsko, kateri sta obe že presegle celo lastna pričakovanja, je šel v podaljšek in v streljanje enajstmetrovk, kjer so bili srečnejši Švedi, saj je njihov vratar ubranil dve enajstmetrovki.

Sodniki in kartoni

V 48 tekmah so sodniki podelili 210 rumenih in 15 rdečih kartonov. To je vsekakor nov rekord. Do tega so privedla stroga navodila FIFE.

Ultimativna zahteva mednarodne nogometne zveze FIFA za strogo spoštovanje pravil in brezkompromisnost sodnikov je, kot kaže, učinkovala, med igralci pa seveda poskrbela za nejevoljo.

Položaj sodnikov tudi ni za-

Piše Eda Velik

vidljiv, saj so na tem svetovnem prvenstvu stalno pod pritiskom. Kdor se ne drži strogih navodil FIFE, je že odpisan. Pozabljeni žvižg lahko kaj hitro razblini sanje o finalni tekmi.

V tem smislu se je moral od svetovnega prvenstva predčasno posloviti švicarski sodnik, ki je priznal, da je storil napako, ko ni dosodil enajstmetrovke v korist Belgije na srečanju proti Nemčiji.

Priprave SAK – tretjeligaša

Pod vodstvom dr. Ivana Ramšaka in sotrenerja Jožeta Fere potekajo s polno paro priprave SAK za prihodnjo sezono v III. zvezni ligi. Igralci bodo od 15. julija dalje na pripravah v Železni Kapli, kjer imajo idealne pogoje.

Moštvo sicer še ni kompletno, obetajo nam senzacionalne igralce, vendar se bo seveda šele v času prvenstva izkazalo,

kaj je bilo pri spremembi moštva pozitivnega in kaj ne. Vsekakor je SAK zapustil eden najboljših igralcev v pretekli sezoni Gerhard Pappler, ki je podpisal za Breže. Tudi Dinko Vrabac je odšel nazaj v Slovenijo.

Jutri bo zaključen prestopni rok, nato pa bomo videli, kaj je zares novega pri SAK.

Celovski mestni pokal

Od 1. do 16. julija poteka na igrišču ASK 4. tekmovanje za celovski pokal, v katerem sodeluje 12 celovških moštev. Med njimi tudi SAK s svojo drugo ekipo, ki se tako pripravlja na prvenstvo v drugem razredu. Mlada ekipa pod vodstvom izkušnjega igralca

Mihe Kreutza se je dobro odrezala in v skupini B dosegla drugo mesto.

SAK mora odigrati še tri tekme, v soboto pa je finalni del tekmovanja. Zmagovalca turnirja čaka lep pokal in 10.000 šil., drugouvrščeni prejme 5.000, tretji pa 3.000 šil.

Bosta trener Ivan Ramšak in njegov sotrener Jože Fera tako zadovoljna tudi v tretjeligaškem tekmovanju?

Termini tekem SAK v sezoni 94/95

CUP – 1. kolo: 3. avg. SAK – Flavia Solva, Slovenski AK/Pos. – Donau Linz, LUV Graz – Traun, Marchtrenk – VSV, WAC – Voitsberg;
2. krog (13./14. avg.): Slovenski AK/Pos. – LUV Graz, Donau Linz – Voitsberg, VSV – WAC, Traun – Marchtrenk;
3. krog (20./21. avg.): Marchtrenk – Slovenski AK/Pos., LUV Graz – Donau Linz, WAC – Traun, Voitsberg – VSV;
4. krog (28. avg.): Slovenski AK/Pos. – WAC, Donau Linz

– VSV, Traun – Voitsberg, LUV Graz – Marchtrenk;
5. krog (3./4. sept.): Voitsberg – Slovenski AK/Pos., Marchtrenk – Donau Linz, WAC – LUV Graz, VSV – Traun;
6. krog (18. sept.): Slovenski AK/Pos. – VSV, Donau Linz – Traun, LUV Graz – Voitsberg, Marchtrenk – WAC;
7. krog (24./25. sept.): Traun – Slovenski AK/Pos., VSV – LUV Graz, Voitsberg – Marchtrenk, WAC – Donau Linz.

ZA NAŠE PLANINCE

Golica, tudi Korica (konstrukcija imena Koralpe), je zadnja visoka gorska gmota Alp na jugovzhodu naše države, ki je zaradi te posebne lege (odprtost proti vzhodu) zelo izpostavljena vremenskim neprikam. Pred leti je sredi poletja vremenski preobrat s snežnim viharjem zahteval dve smrtni žrtvi. Na Golici se namreč lahko vsak trenutek spremeni vreme, zato tega pogorja ne smemo podcenjevati in moramo biti vedno tako opremljeni, da smo kos vremenskim ujmam.

Popravek

Janez Milonig pd. Koren ni bil predsednik Ziljske podružnice, kot je bilo napačno zapisano v prispevku 40-letnica smrti zaslužnega planinca 30. 6. 1994 na 8. strani, marveč je bil podpredsednik. Predsednik je bil deželni, nato državni poslanec Franc Grafenauer.

Naša pot nas bo tokrat vodila na najvišji vrh Golice, na 2141 metrov visoki Speikkogel, kjer so na njegovem vršnem območju kar tri velike zgradbe: Na samem vrhu radarska postaja z dvema visoki-

Piše Lubo Urbajs

ma stolpoma s strehama v obliki dveh votlih krogel; na severozahodni strani na bližnjem Steinschneiderju (2070 m) mogočen stolp relejne postaje in malo pod njim na višini 1966 metrov velika planinska postojanka Avstrijskega planinskega društva Koralpenhaus, ki letos obhaja 120-letnico svojega obstoja (najstarejšo planinski dom Vzhodnih Alp).

Na vrh Speikkogla vodi iz Šentštefana v Labotski dolini (dva kilometra južno od Volšperka) asfaltna cesta. Do Hipfelhütte (1627 m) z velikim parkiriščem se lahko peljemo (zapornica), najprej pa je cesta zaprta. Nad parkiriščem je

Na Speikkogel (2141 m) na Golici

idealen teren za smučanje z vlečnicami v zahodno pobočje Golice. Od parkirišča naprej je treba iti peš. Pot vodi deloma po asfaltni cesti, deloma po bližnjicah mimo Koralpenhaus na vrh z lesenim križem, ki se kot pritlikavec odraža v senci obeh ogromnih radarskih naprav.

Z vrha Speikkogla je lep razgled proti jugu na Karavanke in Savinjske Alpe, pa tudi na Julijce, na vzhodu pa na plečato Svinško planino. Severno pod vrhom pa se razprostira ogromen okrešelj, imenovan Großes Kar, po katerem imajo Koralpe ime. Ta gorski kotel napajajo številni mali potočki, ki se vijugajo v dno okrešlja skozi močvirnat svet. „Tu pa je kot na Alaski“, je ugotovil moj prijatelj, ki je že bil v tej daljni deželi. Steza ob zahodni strani okrešlja v dolino je pomanjkljivo markirana, morda tudi zaradi tega, ker je ta zanimivi svet razglašen za naravno varstveno območje, kjer naj bi vladal mir. Naj bo kakorkoli že,

nama se je mudilo v dolino, zato sva zapustila daljšo „suho“ pot nad močvirjem in prečkala spodnji zamočvirjeni del, kar naju je tako zamudilo, da bi tudi naokrog v istem času prispela do ključnega mesta – lesenega mostiča, ki prečka zbirni potok iz okrešlja in se zliva v grapo Rasing. Od tu naprej nas vodi pot po levem bregu visoko nad grapo, potem pa zavije na levo proti zahodu in po kratkem vzponu smo na

parkirišču pri Hipfelhütte.

Če ima kdo namen obiskati Speikkogel, mu svetujem, da to stori v obratni smeri – od Hipfelhütte kratko po asfaltni cesti navzdol do smerokaza, ki vas na desno povede na markirano pot preko okrešlja na vrh. Pa srečno pot!

Značaj ture: lahka. **Čas:** od Hipfelhütte na vrh 1 ura in pol; od vrha nazaj preko okrešlja do Hipfelhütte prav toliko.

